

FINANSIELL DELÅRSRAPPORT

4. kvartal 2019

Innhold

Hovedtall Avinor konsern	3
Styrets rapport	4
Sammendratt Resultatregnskap	8
Utvidet resultat	9
Sammendratt Balanse	10
Egenkapitaloppstilling	12
Kontantstrømoppstilling	13
Noter til regnskapet	14

Om Avinor

Avinor har to primære virksomhetsområder, drift av et landsomfattende nett av lufthavner, samt nasjonal flysikringstjeneste for sivil og militær luftfart. Samlet omfatter dette 44 lufthavner, samt kontrolltårn, kontrollsentraler og annen teknisk infrastruktur for sikker flynavigasjon. Utover den operative virksomheten, legges det til rette for kommersiell inntjening gjennom flyplass-hoteller, parkeringsanlegg, taxfree-butikker, servering og andre servicetilbud til flypassasjerene.

Avinor utgjør et konsern hvor virksomheten dels er organisert i divisjoner og dels i juridiske enheter (datterselskaper). Finansielt sett drives lufthavnsvirksomheten som ett luftfartssystem. Flysikringstjenesten er egenfinansiert ved at tjenestene prises etter internasjonale bestemmelser. Antall ansatte er ca. 3300 og årlige driftsinntekter utgjør i størrelsesorden 11 milliarder kroner.

Aksjene i Avinor AS er 100 prosent eiet av den norske stat ved Samferdselsdepartementet. Samferdselsdepartementet forvalter statens eierstyring overfor Avinor, og fastsetter blant annet konsernets samfunnspålagte oppgaver, avkastningskrav og utbytte. I tillegg regulerer Samferdselsdepartementet luftfartsavgiftene. Samferdselsdepartementet er overordnet myndighet for norsk luftfart, og fastsetter også Luftfartstilsynets regelverk som har konsekvenser for Avinors drift.

Avinor har utstedt obligasjoner som er notert på Oslo Børs og Luxembourg børsen. Oslo Børs er valgt som konsernets hjemmemarked. Konsernet følger Oslo Børs sine anbefalinger for eierstyring og selskapsledelse så langt de passer. Prinsippene suppleres med regjeringens fokusering på eierstyring og selskapsledelse ved forvaltningen av statens eierskap.

Avinors hovedkontor er i Oslo.

Hovedtall Avinor konsern

Beløp i MNOK

	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2019	2018	2019	2018
Trafikkinntekter	725,8	731,6	2 995,4	2 999,8
Inndekning security	312,6	337,9	1 315,2	1 406,6
Salgs- og leieinntekter - duty free	720,8	715,1	2 903,1	2 849,6
Salgs- og leieinntekter - parkering	239,0	247,0	949,1	967,2
Salgs- og leieinntekter - annet	558,0	505,9	2 121,7	2 004,4
Konserninterne tjenester	19,2	18,7	72,1	74,9
Driftsinntekter lufthavnvirksomhet	2 575,4	2 556,1	10 356,6	10 302,6
Underveisinntekter	267,4	272,7	1 068,1	1 106,7
Konsernintern Innflygings- og tårntjeneste	224,3	223,6	859,2	849,1
Andre driftsinntekter	51,3	44,3	172,3	151,4
Driftsinntekter flysikringstjeneste	543,0	540,6	2 099,7	2 107,2
Andre driftsinntekter konsern	242,9	220,3	935,1	869,2
Eliminering av konserninterne poster	-417,4	-402,0	-1 606,2	-1 554,9
Sum driftsinntekter konsern	2 943,9	2 915,2	11 785,2	11 724,2
Driftskostnader lufthavn	-1 463,9	-1 567,0	-5 592,4	-6 012,9
Driftskostnader flysikring	-535,9	-362,9	-2 058,8	-1 769,4
Driftskostnader eiendom og felles	-288,9	-353,8	-2 153,5	-1 296,0
Eliminering av konserninterne poster	417,2	402,0	1 606,1	1 554,9
Sum driftskostnader konsern	-1 871,5	-1 881,6	-8 198,5	-7 523,4
EBITDA lufthavnvirksomhet	1 111,4	989,2	4 764,3	4 289,7
EBITDA flysikringstjeneste	7,1	177,8	40,9	337,8
EBITDA eiendom og felles konsernposter	-46,0	-133,5	-1 218,5	-426,8
EBITDA konsern	1 072,4	1 033,6	3 586,7	4 200,8
Av- og nedskrivninger	-552,0	-550,4	-2 171,6	-2 103,4
Driftsresultat (EBIT)	520,4	483,2	1 415,1	2 097,4
Finansresultat	-134,4	-137,2	-563,2	-600,9
Resultat før skatt	386,0	346,0	851,9	1 496,5
Skattekostnad	-84,6	-63,1	-186,8	-326,8
Resultat etter skatt	301,5	282,9	665,1	1 169,7
EBITDA-margin lufthavnvirksomhet	43,2 %	38,7 %	46,0 %	41,6 %
EBITDA-margin flysikringstjeneste	1,3 %	32,9 %	1,9 %	16,0 %
EBITDA-margin konsern	36,4 %	35,5 %	30,4 %	35,8 %
Investeringer lufthavnvirksomhet	455,9	437,5	1 687,1	1 617,8
Investeringer flysikringstjeneste	137,8	74,3	498,9	221,7
Investeringer annet	163,7	104,3	348,7	217,0
Sum investeringer	757,4	616,1	2 534,7	2 056,5
Utbetalt utbytte	-	-	-584,9	-249,7
Kontantstrøm før opptak av ny gjeld	300,6	177,1	291,9	842,7
Rentebærende gjeld (eksklusive leieforpliktelser)			19 051,7	20 234,5
Totale eiendeler			43 874,2	43 689,8
EK andel i henhold til vedtektsdefinisjon (b)			45,9 %	44,0 %
Antall flypassasjerer (i 1000)	12 944,2	13 044,3	54 099,0	54 387,2
Antall flybevegelser (i 1000)	168,7	173,1	677,3	690,5
Antall service units (i 1000)	609,0	622,2	2 437,2	2 522,1
Punktlighet (a)			84 %	83 %
Regularitet (a)			98 %	98 %

(a) Siste 12 måneder

(b) EK i prosent av sum EK og netto rentebærende gjeld (inkludert rentederivater)

Styrets rapport

VIKTIGE HENDELSER

Flytrafikken i 2019 målt i antall passasjerer over Avinors lufthavner ble redusert med 0,5 prosent sammenliknet med 2018. Når en holder Haugesund utenfor, var det en økning på 0,6 prosent sammenliknet med tilsvarende periode i 2018.

Siste 12 måneder utgjorde gjennomsnittlig regularitet og punktlighet henholdsvis 98 prosent og 84 prosent.

7. januar 2020 brant det i et parkeringshus på Stavanger lufthavn Sola. Brannen antas å ha startet i en eldre dieselbil og utviklet seg raskt til en svært utfordrende brann med store materielle skader. Deler av parkeringshuset kollapset. Det var ingen alvorlige personskader involvert i ulykken. Passasjerene ble evakuert fra terminalen og hotellet til sentrum av Stavanger. Det pågår nå kartlegging av skadeomfang. Bygget var fullverdifsikret.

I samarbeid med Nord universitet og HHN Handelshøgskolen, har Avinor vært med på å etablere et nytt studium i luftfartsledelse. Studiet er ment for personer som arbeider i eller har interesse av arbeide i luftfartsorganisasjoner.

Et prosjekt i regi av Avinor og Statens Vegvesen har utredet «Framtidig transportløsning for Lofoten, Ofoten og Vesterålen». Prosjektets styringsgruppe anbefaler ny storflyplass på Leknes og ny vegløsning mellom Svolvær og Leknes. Rapporten er oversendt Samferdselsdepartementet som vil komme tilbake til spørsmålet om framtidig transportløsning i Stortingsmelding om nasjonal transportplan 2022 -2033. Stortingsmeldingen er planlagt lagt fram våren 2021.

Avinor har inngått en samarbeidsavtale med SINTEF med sikte på å legge til rette for framtidige lav- og nullutslippsløsninger for flyplasser og fly. Samtidig videreføres samarbeidet om å ta en internasjonal ledelse innen digitalisering av flyplassdrift.

4. KVARTAL 2019

TABELL 1: FINANSIELLE HOVEDTALL Q4 2019

MNOK	Q4 2019	Q4 2018	ENDRING
Driftsinntekter	2 943,9	2 915,2	1,0 %
EBITDA	1 072,4	1 033,6	3,8 %
EBIT	520,4	483,2	7,7 %
Resultat etter skatt	301,5	282,9	6,6 %
Investeringer	757,4	616,1	22,9 %

Konsernets driftsinntekter i fjerde kvartal utgjorde 2 944 millioner kroner sammenliknet med 2 915 millioner kroner i tilsvarende periode i 2018. Justert for Haugesund lufthavn som ble overført til ekstern driver i mai 2019, ble trafikken målt i antall passasjerer redusert med 2,2 prosent. Økte salgs- og leieinntekter kompenserte for reduserte trafikkinntekter (avgifter) i fjerde kvartal.

Samlede driftskostnader inklusive varekostnader utgjorde 1 872 millioner kroner sammenliknet med 1882 millioner kroner i tilsvarende periode i 2018. Sammenlikningen av kostnadene kvartal til kvartal er påvirket av at man i 2018 hadde positive effekter av planendringer pensjonsordning og verdiendring på kraftderivater jf. note 5 i konsernregnskapet. Underliggende driftskostnader justert for varekostnader, tap på krav og endringer beskrevet i note 5 ble redusert med 4,4 prosent.

Samlede av- og nedskrivninger utgjorde 552 millioner kroner i fjerde kvartal sammenliknet med 550 millioner kroner i tilsvarende periode i 2018.

Konsernets netto finansresultat i fjerde kvartal ble minus 134 millioner kroner sammenliknet med minus 137 millioner kroner i fjerde kvartal 2018.

Med en skattesats på 22 prosent på årsbasis, utgjorde konsernets resultat etter skatt 301 millioner kroner i fjerde kvartal sammenliknet med 283 millioner kroner i tilsvarende rapporteringsperiode i 2018.

01.01 - 31.12.2019

TABELL 2: FINANSIELLE HOVEDTALL 01.01 - 31.12.2019

MNOK	01.01 - 31.12.19	01.01 - 31.12.18	ENDRING
Driftsinntekter	11 785,2	11 724,2	0,5 %
EBITDA	3 586,7	4 200,8	-14,6 %
EBIT	1 415,1	2 097,4	-32,5 %
Resultat etter skatt	665,1	1 169,7	-43,1 %
Investeringer	2 534,7	2 056,5	23,3 %

Konsernet hadde i perioden 01.01 - 31.12.2019 et resultat etter skatt på 665 millioner kroner sammenliknet med 1 169 millioner kroner for tilsvarende periode i 2018. Resultatendringen skyldtes i hovedsak økte avsetninger til estimerte oppryddingskostnader knyttet til miljø-forurensninger ved Avinors brannøvningsfelt jf. Finansiell delårsrapport Q2 2019.

Konsernets balanse økte med 184 millioner kroner i perioden 01.01 - 31.12.2019 og utgjorde 43,9 milliarder kroner per 31.12.2019.

Driftsinntekter

Driftsinntekter i perioden 01.01 - 31.12.2019 utgjorde 11 785 millioner kroner sammenliknet med 11 724 i tilsvarende periode i 2018.

Innenfor lufthavndriften økte driftsinntektene i 2019 med 0,5 prosent til 10 357 millioner kroner. Oslo, Bergen og Stavanger lufthavner hadde samlet en vekst i driftsinntektene med 1,2 prosent, mens det øvrige lufthavnnettet hadde en tilbakegang på 1,7 prosent. Inntektsveksten på de største lufthavnene er forårsaket av økt trafikkvolum i kombinasjonen med økte salgs- og leieinntekter. Det øvrige lufthavnnettet var i 2019 preget av redusert trafikkvolum og reduserte trafikkinntekter.

Innenfor flysikringstjenesten ble driftsinntektene i 2019 redusert med 0,4 prosent til 2100 millioner kroner. Nedgangen skyldtes redusert trafikkvolum i underveistjenesten.

TABELL 3: DRIFTSINNTEKTER PER VIRKSOMHETSOMRÅDE

MNOK	01.01 - 31.12.19	01.01 - 31.12.18	ENDRING
Lufthavndrift	10 356,6	10 302,6	0,5 %
Flysikringstjeneste	2 099,7	2 107,2	-0,4 %
Eiendom	135,1	129,5	4,3 %
Interne tjenester	800,0	739,7	8,2 %
Eliminering	-1 606,2	-1 554,9	3,3 %
Avinor konsern	11 785,2	11 724,2	0,5 %

Driftskostnader, avskrivninger og andre poster

Driftskostnader i perioden 01.01 - 31.12.2019 utgjorde 8 199 millioner kroner sammenliknet med 7 523 millioner kroner i tilsvarende periode i 2018. Sammenlikning av rapporterte driftskostnader år til år er påvirket av endringer i varekostnader, pensjon planendringer, avsetning til miljøopprydding, samt verdiendringer på finansielle sikringsinstrumenter. Justert for nevnte poster, er underliggende driftskostnader redusert med 3,6 prosent sammenliknet med 2018.

Innenfor lufthavndriften ble samlede driftskostnader redusert med 7,0 prosent til 5 592 millioner kroner sammenliknet med tilsvarende rapporteringsperiode i 2018. Eksklusiv kostnadsreduksjon forårsaket av planendring pensjon var reduksjonen 3,1 prosent.

I flysikringstjenesten ble samlede driftskostnader i perioden økt med 16,4 prosent til 2 059 millioner kroner. Sammenlikningen år til år er påvirket av resultatførte pensjon planendringer (gevinst i 2018 og tap i 2019). Justert for effekten av pensjon planendringer, hadde flysikringstjenesten samme kostnadsnivå i 2019 og 2018.

Konsernfelles og ufordelte kostnader utgjorde 2 146 millioner kroner sammenliknet med 1 289 millioner kroner i tilsvarende periode i fjor. Økningen på 857 millioner kroner skyldtes i hovedsak ovennevnte økte avsetninger til estimerte oppryddingskostnader knyttet til miljøforurensninger ved Avinors brannøvningsfelt.

Samlede av- og nedskrivninger i perioden utgjorde 2 172 millioner kroner sammenliknet med 2 103 millioner kroner i 2018.

Avskrivningene er påvirket av innføring av ny regnskapsstandard for balanseføring av leieavtaler, jf. note 15 i konsernregnskapet.

EBITDA og EBIT

EBITDA i perioden 01.01 - 31.12.2019 utgjorde 3 587 millioner kroner. EBITDA i tilsvarende periode i 2018 utgjorde 4 201 millioner kroner.

EBIT i perioden 01.01 - 31.12.2019 utgjorde 1 415 millioner kroner sammenliknet med 2 097 millioner kroner for tilsvarende periode i 2018.

Den negative resultatendringen skyldtes i hovedsak ovennevnte avsetning til estimerte oppryddingskostnader knyttet til miljøforurensninger. Justert for avsatte miljøoppryddingskostnader, ble konsernets driftsmargin styrket med 1,5 prosentpoeng i 2019.

Finansposter og skatt

Konsernets netto finansresultat i perioden 01.01 - 31.12.2019 var minus 563 millioner kroner sammenliknet med minus 601 millioner kroner for tilsvarende periode i 2018. Endringen i finansresultat skyldtes reduserte rentekostnader som følge av redusert rentebærende gjeld. Dette ble delvis motvirket av økte rentekostnader som følge av innføring av ny regnkapsstandard for leieavtaler (IFRS 16).

Investeringer

Balanseført tilgang til varige driftsmidler i perioden 01.01 - 31.12.2019 utgjorde 2 535 millioner kroner sammenliknet med 2 057 millioner kroner for tilsvarende periode i fjor.

Investeringene fordelte seg på virksomhetsområdene som følger:

TABELL 4: BALANSEFØRT TILGANG TIL VARIGE DRIFTSMIDLER

MNOK	01.01 - 31.12.19	01.01 - 31.12.18	ENDRING
Lufthavndrift	1 687,1	1 617,8	69,4
Flysikringstjeneste	498,9	221,7	277,2
Eiendom	4,3	0,7	3,6
Konsernfelles	300,1	151,8	148,4
Konsernposter	44,2	64,6	-20,3
Konsern	2 534,7	2 056,5	478,2

Kontantstrøm, finansiering og forpliktelser

Konsernet hadde i perioden 01.01 - 31.12.2019 en positiv kontantstrøm før endring av gjeld på 292 millioner kroner.

Rentebærende gjeld (ikke hensyntatt verdien av derivater knyttet til rentesikring) og balanseførte leieforpliktelser per 31.12.2019 utgjorde 21 295 millioner kroner hvorav 1 548 millioner kroner var kortsiktig.

Endringer i økonomiske parametere som grunnlag for å beregne pensjonsforpliktelser har medført en økning i egenkapitalen gjennom utvidet resultat på 425 millioner kroner.

Konsernet har rentesikret lån i euro med korresponderende sikring i norske kroner. Endring i verdier på rentesikrings-instrumenter har medført en positiv effekt på egenkapitalen på netto 196 millioner kroner. Endringen er positivt forårsaket av fallende eurorenter. Den positive effekten er delvis motvirket av tap på korresponderende rentesikring i norske kroner.

Konsernets totalkapital per 31.12.2019 utgjorde 43,9 milliarder kroner med en egenkapitalprosent på 34,7. Egenkapital i prosent av summen av egenkapital og netto rentebærende gjeld, jf. vedtektenes paragraf 5, utgjorde 45,9 prosent.

Per 31.12.2019 utgjorde konsernets likviditetsreserve 5 659 millioner kroner fordelt på 1 059 millioner kroner i bankinnskudd og 4 600 millioner kroner i ubenyttede trekkrettigheter.

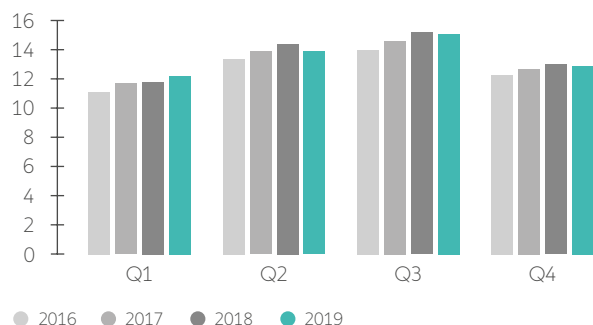
Trafikkutvikling og servicemål

Det reiste 54,1 millioner passasjerer over Avinors lufthavner i perioden 01.01 - 31.12.2019 hvilket er en reduksjon på 0,5 prosent sammenliknet med tilsvarende periode i 2018. Når en holder Haugesund lufthavn utenfor, var det en økning på 0,6 prosent sammenliknet med tilsvarende periode i 2018.

Nedenstående figur viser trafikkutvikling per kvartal i perioden 2015 - 2019:

PASSASJERER

Antall i millioner

Sammenliknet med samme periode i 2018, ble innenriks-trafikken redusert med 0,4 prosent og utenrikstrafikken økt med 1,8 prosent. Offshore helikoptertrafikk økte med 12,2 prosent. Innenrikstrafikken utgjorde 56 prosent av det samlede trafikkvolumet.

Passasjervolumet fordelte seg på lufthavnene som følger (Haugesund inkludert i 2018-tallene):

TABELL 5: ANTALL PASSASJERER

PASSASJERER (1 000)	01.01 - 31.12.19	01.01 - 31.12.18	ENDRING
Gardermoen	28 572	28 496	0,3 %
Flesland	6 436	6 232	3,3 %
Sola	4 302	4 250	1,2 %
Værnes	4 374	4 428	-1,2 %
Øvrige	10 415	10 981	-5,2 %
Avinor konsern	54 099	54 387	-0,5 %

Antall kommersielle flybevegelser i perioden ble redusert med 1,9 prosent sammenliknet med tilsvarende periode i 2018. Innenlands flybevegelser ble redusert med 3,1 prosent, mens utenlandske flybevegelser ble redusert med 0,2 prosent. Flybevegelser offshore økte med 8,9 prosent. Endringen i antall flybevegelser sett i relasjon til antall passasjerer reflekterer større fly og høyere kabinfaktor.

Trafikkvolumet for underveistjenesten målt i antall service units ble redusert med 3,4 prosent.

Siste 12 måneder er det i Avinors nettverk av lufthavner registrert en gjennomsnittlig regularitet på 98 prosent og en gjennomsnittlig punktlighet på 84 prosent. Internt mål for punktlighet er 88 prosent.

FLYSIKKERHET OG HMS

Det var i 2019 ingen luftfartsulykker, men én alvorlig luftfartshendelse i norsk luftfart der Avinor medvirket til årsaken. Et rutefly til Oslo lufthavn fløy inn i norsk luftrom uten at flygningen var kjent for lufttrafikk-tjenesten. Luftfartøyet ble ikke identifisert på radar og symbolet som ble observert hadde ingen assosiering, det vil si uten detaljer om flygingen som skal være koordinert på forhånd. Situasjonen ble oppdaget sent og hendelsen fikk utvikle seg over tid. Hendelsen fikk en utvidet undersøkelse som medførte tiltak som følges opp eller allerede er ivare tatt og ferdigbehandlet.

Siste 12 måneder utgjorde H1-verdien (frekvens fraværsskader) 3,9 i Avinor AS og 0,0 i Avinor Flysikring AS, mens H2-verdien (frekvens skader) utgjorde 8,1 i Avinor AS og 0,0 i Avinor Flysikring AS.

Sykefravær siste 12 måneder utgjorde 5,3 prosent i Avinor AS og 3,5 prosent i Avinor Flysikring AS.

Det arbeides videre med å forebygge arbeidsrelaterte skader og sykdom i selskapet, blant annet gjennom omfattende HMS-opplæring, enklere rapporteringsløsninger, forbedret erfarings-overføring etter hendelser, kartlegging og oppfølging av HMS-risiko, tettere håndheving ved brudd på HMS-rutiner og økt vekt på forebyggende HMS-arbeid.

RISIKOFORHOLD

Konsernets virksomhet er fokusert på sikker avvikling av flytrafikken med prosedyrer og tiltak for å redusere sannsynligheten for og konsekvensen av ulykker og alvorlige hendelser. Utviklingen i nasjonale og internasjonale regulatoriske forhold har finansielle konsekvenser for konsernet.

Avinor ivaretar nasjonale sektorpolitiske mål. Staten setter føringer for en rekke forhold herunder lufthavnstruktur, beredskap, luftfartsgifter og samfunnsplagte oppgaver. Omfang og innretning av sektorpolitiske føringer kan endre seg over tid.

Virksomhetens balanseførte driftsmidler er av langsiktig natur og den operative driften er i stor grad regulert av lover og forskrifter. Som følge av dette har Avinor en høy andel faste kostnader som i liten grad varierer med endringer i trafikkvolum og kapasitetsutnyttelse. Konsernets inntjening og finansielle verdi er påvirket av endringer i trafikkvolumet.

Det er teknisk, økonomisk og regulatorisk risiko knyttet til utviklingsprosjekter innenfor Avinor Flysikring AS. Dette gjelder blant annet utviklingen av fjernstyrte tårntjenester.

De store lufthavnene er en sentral finansieringskilde for det øvrige lufthavnnettet i Norge. Lufthavnenes inntjening er eksponert for endringer i konjunktorene, samt for konkurranse fra lufthavner utenfor Avinors nettverk.

Inntekter fra tjenester og tilbud til passasjerene har en sentral betydning i konsernets finansiering. Spesielt vil endringer i rammebetingelsene rundt taxfree-ordningen kunne påvirke konsernets inntjening og finansielle verdi.

Det benyttes finansielle sikringsinstrumenter til å begrense risiko knyttet til endringer i renter, valutakurser og kraftpriser. Verdien av sikringsinstrumentene endrer seg i samsvar med markedet og endringene vil kunne ha resultateffekt. Ved plassering av konsernets overskuddslikviditet vektlegges utsteders soliditet og plasseringens likviditet. Konsernets likviditetsbeholdning er plassert i bank på forhandlede vilkår.

Stortinget ga i forbindelse med Nasjonal transportplan (NTP) 2018 - 2029 sin tilslutning til å bygge ny lufthavn i Bodø i første del av NTP-perioden (2018 - 2023). Staten skal etter planen bevilge 2,2 milliarder kroner til prosjektet pluss 0,2 milliarder kroner til den offentlige redningshelikoptertjenesten. Regjeringen har lagt til grunn at Avinor bidrar med 1,4 milliarder kroner som tilsvarer det anslåtte investeringsbehovet på dagens lufthavn de nærmeste årene i 2017-kroner, pluss verdien av bygg og eiendom ved dagens lufthavn. Det gjennomføres en dialog med Bodø kommune om lokale bidrag til prosjektet. Det gjenstår å avklare hvordan den lokale del av finansieringen skal gjennomføres.

Stortinget vedtok ny lov om offentlig tjenestepensjonsordning 21. juni 2019. Loven inneholder ikke bestemmelser om ny AFP-ordning eller særregler for personer med særaldersgrense for årskullene fra og med 1963. Partene i arbeidslivet har startet opp forhandlinger om en løsning på særaldersgrenser med sikte på å komme fram til en løsning vinteren 2020. Det legges opp til at de som har særaldersgrense, og som er født i 1963 eller senere, skal få opptjening etter reglene som gjelder fra 2020. Det vil si at opptjeningen i dagens ordning er lukket ved utgangen av 2019. Avtalefestet pensjon (AFP) for offentlig ansatte skal komme i tillegg til pensjon fra folketrygden, tjenestepensjon og eventuell arbeidsinntekt. Ny offentlig AFP er ennå ikke vedtatt, men partene i arbeidslivet er enige om at offentlig AFP skal utformes etter mønster i privat sektor.

Lufthavnene har utslippstillatelser som stiller krav til risikovurderinger for akutt forurensning med fare for skade på ytre miljø. Det arbeides løpende med å redusere risikoen for miljøskadelige hendelser, samtidig som det gjennomføres kartlegging og opprydding av tidligere forurensning. Det er avdekket miljøskadelige tilsetningsstoffer (PFAS) i brannskum som er spredt til miljøet rundt lufthavnene. Fremtidige oppryddingskostnader er avhengig av myndighetskrav. Miljødirektoratet har kommet med pålegg om tiltak på Evenes og Oslo lufthavner, samt pålegg om tiltaksplaner på Kristiansand og Svalbard lufthavner. For de resterende lufthavnene har Miljødirektoratet gitt et samlepålegg hvor Avinor skal sammenstille resultater fra gjennomførte PFAS-undersøkelser og utarbeide en prioritert rekkefølge av tiltak. Dette ble oversendt Miljødirektoratet i fjerde kvartal og vil utgjøre grunnlaget for Miljødirektoratets vurdering av hva de skal pålegge Avinor å rydde opp. Basert på kartleggingen er det gjort en skjønnsmessig vurdering av sannsynlig oppryddingskostnad og det er i andre kvartal 2019 foretatt en regnskapsmessig avsetning på 871 millioner kroner. Det foreligger ikke endelig vedtak fra Miljødirektoratet om omfang av oppryddingen, hvilke tiltaksmetoder som skal benyttes, samt tidsfrister for dette.

FRAMTIDSUTSIKTER

Mobilitet og effektiv lufttransport er sentralt for samfunnsutviklingen og avgjørende i utviklingen av norsk reise- og næringsliv. I årene framover forventes en fortsatt vekst i flytrafikken. Avinor oppgraderer og videreutvikler nettverket av lufthavner for å legge til rette for et godt regionalt, nasjonalt og internasjonalt flytilbud.

Selskapets virksomhet innenfor lufthavndrift både overfor flyselskaper og passasjerer er utsatt for varierende konjunkturer og en tydelig forventning om et konkurransedyktig kostnadsnivå. Selskapet vil fortsette arbeidet med en sikker og stabil drift innenfor en kostnadseffektiv ramme.

SAMMENDRATT RESULTATREGNSKAP

Beløp i MNOK

		4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	NOTER	2019	2018	2019	2018
Driftsinntekter					
Trafikkinntekter	4	1 305,7	1 342,2	5 378,7	5 513,1
Andre driftsinntekter	4	1 638,2	1 573,0	6 406,5	6 211,1
Sum driftsinntekter		2 943,9	2 915,2	11 785,2	11 724,2
Driftskostnader					
Varekostnader		61,9	67,4	186,5	262,0
Lønn- og andre personalkostnader		984,3	970,9	3 708,6	3 665,8
Andre driftskostnader		816,5	1 004,4	3 482,6	3 795,4
Andre kostnader	5	8,8	-161,1	820,8	-199,8
Sum driftskostnader		1 871,5	1 881,6	8 198,5	7 523,4
EBITDA		1 072,4	1 033,6	3 586,7	4 200,8
Av- og nedskrivninger	7	552,0	550,4	2 171,6	2 103,4
Driftsresultat		520,4	483,2	1 415,1	2 097,4
Finansinntekter		11,7	3,8	36,5	32,8
Finanskostnader		146,1	141,0	599,7	633,7
Netto finansinntekt (kostnad)		-134,4	-137,2	-563,2	-600,9
Resultat før skattekostnad		386,0	346,0	851,9	1 496,5
Skattekostnad	6	84,6	63,1	186,8	326,8
Resultat etter skatt		301,5	282,9	665,1	1 169,7

UTVIDET RESULTAT

Beløp i MNOK

	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2019	2018	2019	2018
Resultat etter skatt	301,5	282,9	665,1	1 169,7
Utvidet resultat				
Poster som ikke reverserer i resultatet i senere perioder:				
Aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse	1 447,3	-666,3	544,6	-666,3
Skatteeffekt	-318,4	152,9	-119,8	152,9
Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel	-	-82,4	-	-82,4
Poster som kan reversere i resultatet i senere perioder:				
Kontantstrømsikring	-46,1	28,0	251,3	211,9
Skatteeffekt	10,1	-6,4	-55,3	-48,7
Sum utvidet resultat etter skatt	1 092,9	-574,2	620,8	-432,6
Totalresultat	1 394,4	-291,3	1 285,9	737,1
Tilordnet				
Aksjonær	1 394,4	-291,3	1 285,9	737,1

SAMMENDRATT BALANSE

Beløp i MNOK

		31. DESEMBER	
	NOTER	2019	2018
EIEDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	6	1 135,4	1 497,4
Andre immaterielle eiendeler	7	233,7	103,4
Anlegg under utførelse, immaterielle	7	622,4	332,3
Sum immaterielle eiendeler		1 991,5	1 933,1
Varige driftsmidler			
Varige driftsmidler	7	34 244,6	34 426,4
Anlegg under utførelse	7	2 642,4	2 496,1
Bruksretteiendeler	7	485,0	-
Sum varige driftsmidler		37 372,0	36 922,5
Finansielle anleggsmidler			
Derivater	11	1 751,1	1 506,2
Andre finansielle anleggsmidler		99,0	88,3
Sum finansielle anleggsmidler		1 850,1	1 594,5
Sum anleggsmidler		41 213,6	40 450,1
Omløpsmidler			
Varer		24,4	27,6
Fordringer		1 572,9	1 418,8
Derivater	11	4,2	53,5
Bankinnskudd, kontanter og lignende	10	1 059,1	1 739,8
Sum omløpsmidler		2 660,6	3 239,7
SUM EIEDELER		43 874,2	43 689,8

SAMMENDRATT BALANSE

Beløp i MNOK

		31. DESEMBER	
	NOTER	2019	2018
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Selskapskapital		5 400,1	5 400,1
Annen egenkapital		9 841,9	9 140,8
Sum egenkapital		15 242,0	14 540,9
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	9, 13	3 972,8	4 633,4
Annen forpliktelse	5, 13	1 065,9	174,0
Sum avsetninger for forpliktelser		5 038,7	4 807,4
Langsiktig gjeld			
Lån fra Staten	10, 11	1 194,2	1 638,6
Andre langsiktige lån	10, 11	18 117,1	18 570,6
Leieforpliktelser	10, 11	435,5	-
Sum annen langsiktig gjeld		19 746,8	20 209,2
Kortsiktig gjeld			
Sertifikatgjeld	10, 11	600,0	-
Leverandørgjeld		579,7	536,1
Betalbar skatt		-	290,9
Skyldige offentlige avgifter		343,3	361,6
Derivater	11	2,3	6,2
Første års avdrag langsiktig gjeld	10, 11	891,5	1 531,5
Leieforpliktelser	10, 11	56,7	-
Annen kortsiktig gjeld		1 373,2	1 406,0
Sum kortsiktig gjeld		3 846,7	4 132,3
Sum gjeld		28 632,2	29 148,9
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		43 874,2	43 689,8

EGENKAPITALOPPSTILLING

Beløp i MNOK

	SELSKAPS- KAPITAL	ANNEN EGENKAPITAL IKKE RESULTATFØRT	ANNEN EGENKAPITAL	SUM
Egenkapital 01.01.18	5 400,1	-1 137,6	9 791,0	14 053,5
Totalresultat		-432,6	1 169,7	737,1
Utbytte			-249,7	-249,7
Egenkapital 31.12.18	5 400,1	-1 570,2	10 711,0	14 540,9
Egenkapital 01.01.19	5 400,1	-1 507,4	10 648,2	14 540,9
Totalresultat			1 285,9	1 285,9
Utbytte			-584,9	-584,9
Egenkapital 31.12.19	5 400,1	-1 507,4	11 349,1	15 242,0

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i MNOK

		PER 4. KVARTAL	
	NOTER	2019	2018
Kontantstrøm fra driften			
Resultat før skatt		851,9	1 496,5
Ordinære avskrivninger	7	2 171,6	2 103,4
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler		-	-8,5
Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto (urealiserte)		49,4	-47,9
Netto finansposter		563,2	600,9
Endringer i varer, kundefordringer og leverandørgjeld		-47,3	15,4
Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	9	-115,9	-58,8
Endringer i andre tidsavgrensningsposter ¹⁾		731,8	101,5
Mottatte renter		58,1	37,4
Betalte skatter		-290,6	-115,6
Netto kontantstrøm fra driften		3 972,2	4 124,3
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
Investeringer i varige driftsmidler		-2 470,7	-2 523,5
Salg av varige driftsmidler (salgssum)		30,4	26,4
Endring i andre investeringer		-21,8	153,8
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-2 462,1	-2 343,3
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
Nedbetaling av gjeld	10	-1 572,6	-1 174,7
Netto opptak/nedbetaling kortsiktig gjeld (sertifikatlån)	10	600,0	-
Betalte renter		-627,3	-688,0
Betalte låneomkostninger		-6,0	-0,6
Utbetalt utbytte	12	-584,9	-249,7
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-2 190,8	-2 113,0
Netto endring kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter i perioden			
Netto endring kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter i perioden		-680,7	-332,0
Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter periodestart		1 739,8	2 071,8
Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter periodeslutt	10	1 059,1	1 739,8

1) I endringer i andre tidsavgrensningsposter i 2019 inngår endring i avsetning for miljøforpliktelser på MNOK 871,2.

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 Generell informasjon

Avinor AS og dets datterselskaper (samlet konsernet) skal eie, drive og utvikle luftfartsanlegg ved å legge til rette for sikker og effektiv luftfart, yte tjenester innen samme område og annen virksomhet som bygger opp under foretakets hovedvirksomhet, herunder kommersiell utvikling av virksomheten og lufthavnområdene.

Avinor konsernet har hovedkontor i Oslo.

Delårsregnskapet for 4. kvartal 2019 ble vedtatt av styret den 14. februar 2020. Delårsregnskapet er ikke revidert.

NOTE 2 Rammeverk og vesentlige regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet for 4. kvartal 2019, avsluttet 31. desember 2019, er utarbeidet etter regnskapsprinsippene i International Financial Reporting Standards (IFRS) og består av Avinor AS og dets datterselskaper. Delårsregnskapet avlegges i henhold til IAS 34 Interim Financial Reporting. Delårsregnskapet gir ikke informasjon i samme omfang som årsregnskapet og må derfor sees i sammenheng med konsernets årsregnskap for 2018. Det er benyttet samme prinsipper ved utarbeidelse av delårsregnskapet som ved utarbeidelse av årsregnskapet, med unntak av implementering av nye standarder med ikrafttredelsestidspunkt 1. januar 2019 eller senere.

IFRS 16 Leieavtaler ble implementert 1. januar 2019, ved bruk av modifisert retrospektiv metode hvor bruksretteiendeler er satt lik forpliktelsene (ingen omarbeidelse av sammenligningstall). En sammendratt presentasjon av nytt regnskapsprinsipp etter IFRS 16 samt overgangseffekter er gjengitt i note 15.

En endring i IAS 19 i 2019 innebærer at periodens pensjonskostnad skal måles ved bruk av oppdaterte beregningsforutsetninger etter en planendring (ref IAS 19.122A). I forbindelse med planendringer med regnskapsmessig virkning fra 1. juli 2019 er bergningsforutsetningene for periodens pensjonskostnad oppdatert.

NOTE 3 Segmentinformasjon

Beløp i MNOK

PER 4. KVARTAL 2019

	OSLO LUFTHAVN	BERGEN LUFTHAVN	STAVANGER LUFTHAVN	TRONDHEIM LUFTHAVN	REGIONALE LUFTHAVNER	SUM LUFTHAVNDRIFT
Trafikkinntekter	2 115,9	562,1	413,1	352,3	867,2	4 310,6
Andre driftsinntekter	3 864,2	624,9	460,1	335,7	689,0	5 973,9
Konserninterne inntekter	1,8	2,5	5,0	2,2	60,5	72,1
Sum driftsinntekter	5 981,9	1 189,5	878,3	690,1	1 616,7	10 356,6
Lønn- og andre personalkostnader	496,7	123,0	104,8	93,4	812,8	1 630,7
Andre driftskostnader	1 202,8	213,3	164,7	126,4	847,3	2 554,5
Konserninterne kostnader	399,8	147,1	114,6	95,1	650,5	1 407,0
Sum driftskostnader	2 099,3	483,4	384,0	314,9	2 310,6	5 592,3
EBITDA	3 882,6	706,1	494,2	375,2	-693,9	4 764,3
Av- og nedskrivninger	940,0	300,2	126,4	105,8	421,1	1 893,5
Driftsresultat	2 942,6	406,0	367,8	269,4	-1 115,0	2 870,8
Varige driftsmidler ¹⁾	17 462,4	5 620,3	1 911,4	1 682,6	5 851,0	32 527,8

PER 4. KVARTAL 2019 FORTS:

	SUM LUFTHAVNDRIFT	FLYSIKRING	EIENDOM	FELLES/ UFORDELT	KONSERN ELIMINERING	AVINOR KONSERN
Trafikkinntekter	4 310,6	1 068,1	-	-	-	5 378,7
Andre driftsinntekter	5 973,9	172,3	112,0	148,1	-	6 406,5
Konserninterne inntekter	72,1	859,2	23,1	651,9	-1 606,2	-
Sum driftsinntekter	10 356,6	2 099,7	135,1	800,0	-1 606,2	11 785,2
Lønn- og andre personalkostnader	1 630,7	1 476,9	-	601,0	-	3 708,6
Andre driftskostnader	2 554,5	486,8	5,6	1 442,9	-	4 489,9
Konserninterne kostnader	1 407,0	95,1	2,3	101,8	-1 606,2	-
Sum driftskostnader	5 592,3	2 058,8	7,9	2 145,7	-1 606,2	8 198,5
EBITDA	4 764,3	40,9	127,2	-1 345,7	-	3 586,7
Av- og nedskrivninger	1 893,5	142,7	36,0	99,4	-	2 171,6
Driftsresultat	2 870,8	-101,9	91,2	-1 445,2	-	1 415,1
Varige driftsmidler ¹⁾	32 527,8	912,8	760,3	277,4	-	34 478,3

I posten andre driftskostnader under segmentet felles/ufordelt inngår avsetning til ytre miljø på MNOK 871,2 per 31. desember 2019, se note 5 og 13.

PER 4. KVARTAL 2018

	OSLO LUFTHAVN	BERGEN LUFTHAVN	STAVANGER LUFTHAVN	TRONDHEIM LUFTHAVN	REGIONALE LUFTHAVNER	SUM LUFTHAVNDRIFT
Trafikkinntekter	2 144,2	561,2	411,6	366,1	923,2	4 406,4
Andre driftsinntekter	3 772,8	609,4	445,2	330,1	663,8	5 821,2
Konserninterne inntekter	1,7	3,9	5,0	2,2	62,1	74,9
Sum driftsinntekter	5 918,7	1 174,5	861,8	698,4	1 649,1	10 302,6
Lønn- og andre personalkostnader	505,2	129,5	106,9	92,2	815,0	1 648,7
Andre driftskostnader	1 467,7	231,6	180,6	136,8	965,2	2 981,9
Konserninterne kostnader	369,1	145,7	114,6	93,4	659,5	1 382,3
Sum driftskostnader	2 342,0	506,7	402,0	322,4	2 439,7	6 012,9
EBITDA	3 576,8	667,8	459,8	376,0	-790,6	4 289,7
Av- og nedskrivninger	942,4	276,6	121,2	101,5	447,2	1 888,9
Driftsresultat	2 634,4	391,1	338,6	274,5	-1 237,8	2 400,8
Varige driftsmidler ¹⁾	17 537,1	5 697,0	1 893,1	1 739,4	5 869,8	32 736,4

PER 4. KVARTAL 2018 FORTS:

	SUM LUFTHAVNDRIFT	FLYSIKRING	EIENDOM	FELLES/ UFORDELT	KONSERN ELIMINERING	AVINOR KONSERN
Trafikkinntekter	4 406,4	1 106,7	-	-		5 513,1
Andre driftsinntekter	5 821,2	151,4	108,2	130,2		6 211,1
Konserninterne inntekter	74,9	849,1	21,3	609,5	-1 554,9	-
Sum driftsinntekter	10 302,6	2 107,2	129,5	739,7	-1 554,9	11 724,2
Lønn- og andre personalkostnader	1 648,7	1 457,6	0,1	559,4		3 665,8
Andre driftskostnader	2 981,9	222,2	5,8	647,7		3 857,6
Konserninterne kostnader	1 382,3	89,6	1,4	81,6	-1 554,9	-
Sum driftskostnader	6 012,9	1 769,4	7,3	1 288,7	-1 554,9	7 523,5
EBITDA	4 289,7	337,8	122,2	-549,0	-	4 200,8
Av- og nedskrivninger	1 888,9	104,3	36,0	74,1		2 103,4
Driftsresultat	2 400,8	233,4	86,2	-623,1	-	2 097,4
Varige driftsmidler ¹⁾	32 736,4	760,0	795,8	237,6		34 529,8

1) Varige driftsmidler er her inklusiv andre immaterielle eiendeler og eksklusiv anlegg under utførelse.

NOTE 4 Driftsinntekter

Beløp i MNOK

Driftsinntekter fra kontrakter med kunder (IFRS 15) omfatter alle trafikkinntekter og deler av andre driftsinntekter, se spesifikasjon nedenfor.

Trafikkinntektene, med unntak av underveisavgiften, fordeles på segmentene under lufthavndrift. Underveisavgiften tilordnes i sin helhet segmentet Flysikring. Se note 3.

SPESIFIKASJON	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2019	2018	2019	2018
Trafikkinntekter				
Startavgift	286,7	294,5	1 160,0	1 162,3
Passasjeravgift	291,4	286,1	1 240,3	1 241,4
Underveisavgift	267,4	272,7	1 068,1	1 106,7
Sikkerhetsavgift	312,6	337,9	1 315,2	1 406,5
Terminalavgift	147,7	151,0	595,1	596,2
Sum trafikkinntekter	1 305,7	1 342,2	5 378,7	5 513,1
Andre driftsinntekter				
Driftsinntekter fra kontrakter med kunder:				
Duty free	25,9	30,1	118,5	141,0
Parkering	0,2	0,1	0,7	35,7
Annet	238,1	209,5	790,4	770,2
Sum driftsinntekter fra kontrakter med kunder	264,2	239,7	909,6	946,9
Leieinntekter:				
Duty free	694,9	685,0	2 784,6	2 708,6
Parkering	238,8	246,9	948,4	931,6
Annet	440,3	401,4	1 763,9	1 624,0
Sum leieinntekter	1 374,0	1 333,3	5 496,9	5 264,2
Sum andre driftsinntekter	1 638,2	1 573,0	6 406,5	6 211,1
Sum inntekter fra kontrakter med kunder	1 569,9	1 581,9	6 288,3	6 460,0
Sum leieinntekter	1 374,0	1 333,3	5 496,9	5 264,2
Sum driftsinntekter	2 943,9	2 915,2	11 785,2	11 724,2

NOTE 5 Andre inntekter/andre kostnader

Beløp i MNOK

SPESIFIKASJON	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2019	2018	2019	2018
Andre kostnader				
Pensjoner - se note 9 og 13	-	-128,8	-86,6	-128,8
Ytre miljø - se note 13	-	-	871,2	-
Verdiendringer og andre tap/gevinster, netto	8,8	-32,3	36,2	-71,0
Sum	8,8	-161,1	820,8	-199,8

NOTE 6 Skatt

Skattekostnaden er beregnet ved å benytte skattesats som forventet for årsresultatet.
Forventet skattesats for året er 22% og bokføres i sin helhet mot netto utsatt skattefordel i balansen gjennom året.
Fordeling mellom betalbar skatt og utsatt skatt gjøres ved årsslutt.

NOTE 7 Varige driftsmidler og andre immaterielle eiendeler

Beløp i MNOK

	IMMATERIELLE EIENDELER	VARIGE DRIFTSMIDLER	ANLEGG UNDER UTFØRELSE	BRUKSRETT EIENDELER	SUM
Per 4. kvartal 2018					
Balanseført verdi 01.01	112,8	34 142,9	3 193,1	-	37 448,8
Tilgang	6,9	2 414,2	2 049,5	-	4 470,6
Reklassifisering	-	-	2 414,2	-	2 414,2
Avgang	-	43,6	-	-	43,6
Periodens avskrivninger	16,3	2 087,1	-	-	2 103,4
Balanseført verdi 31.12	103,4	34 426,4	2 828,4	-	37 358,2
Per 4. kvartal 2019					
Balanseført verdi 01.01	103,4	34 426,4	2 828,4	-	37 358,2
Balanseført verdi 01.01 - nytt regnskapsprinsipp, se note 14	-	-	-	496,7	496,7
Tilgang	149,8	1 948,5	2 534,7	41,1	4 674,1
Reklassifisering	-	-	2 098,3	1,4	2 099,7
Avgang	-	29,6	-	-	29,6
Periodens avskrivninger	19,5	2 100,7	-	51,4	2 171,6
Balanseført verdi 31.12	233,7	34 244,6	3 264,8	485,0	38 228,1

Av anlegg under utførelse er MNOK 622,4 klassifisert som immaterielt per 31. desember 2019.

Beregning av gjenvinnbart beløp

Det vises til årsregnskapet for 2018.

Det er ikke inntruffet forhold som medfører en vesentlig endring i gjenvinnbart beløp.

NOTE 8 Kapitalstruktur og egenkapital

Beløp i MNOK

	31. DESEMBER	
	2019	2018
Rentebærende gjeld - inkludert rentederivater (se note 10 og 11)	19 543,9	20 234,5
Leieforpliktelser	492,2	-
Kontantbeholdning	1 059,1	1 739,8
Netto rentebærende gjeld - eksklusive leieforpliktelser	17 992,6	18 494,7
Egenkapital	15 242,0	14 540,9
Sum egenkapital og netto rentebærende gjeld	33 234,6	33 035,6
Egenkapitalandel i henhold til vedtektsdefinisjon ¹⁾	45,9 %	44,0 %

1) Egenkapital i prosent av sum egenkapital og netto rentebærende gjeld

NOTE 9 Pensjoner

Beløp i MNOK

Følgende økonomiske forutsetninger er benyttet for beregning av konsernets pensjonsforpliktelser:

	31. DESEMBER	
	2019	2018
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	2,30 %	2,60 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,25 %	2,75 %
Årlig forventet pensjonsregulering	1,25 %	1,75 %
Årlig forventet G-regulering	2,00 %	2,50 %

PENSJONSFORPLIKTELSE

	31. DESEMBER	
	2019	2018
Netto pensjonsforpliktelse 01.01	4 633,4	4 025,9
Resultatført pensjonskostnad - planendring inkl avkorting/oppgjør	-86,6	-128,8
Resultatført pensjonskostnad - annet (ekskl. pensjonstrekk)	359,0	621,0
Premiebetalinger	-388,3	-551,0
Estimatavvik mot egenkapital	-544,6	666,3
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	3 972,8	4 633,4

Det er i tillegg til pensjonskostnadene i tabellen over kostnadsført MNOK 131,7 per 31. desember 2019 for ansatte som har gått over til innskuddspensjon (MNOK 0,0 per 31. desember 2018) samt MNOK 25,9 knyttet til privat AFP (MNOK 0,0 per 31. desember 2018).

Det er i perioden inntektsført MNOK 86,6 knyttet til planendringer og avkorting/oppgjør. Periodens inntektsførte planendringer utgjør MNOK 33,0 og gjelder endringer som følge av ny lov om offentlig tjenestepensjon, herunder nye regler for samordning mellom offentlig tjenestepensjon og pensjon fra folketrygden. Inntektsført avkorting/oppgjør utgjør MNOK 53,6 og skyldes at deler av de ansatte har gått over fra ytelsesbasert til innskuddsbasert pensjon, herunder etablering av ny ordning knyttet til særalderspensjon. Estimataavvik ført mot utvidet resultat knytter seg til endringer i økonomiske forutsetninger.

Ny lov om offentlig tjenestepensjon inneholder ikke bestemmelser om ny AFP-ordning eller fullstendige regler for særalderspensjon. Per 31. desember 2019 er derfor ikke effektene av dette reflektert i regnskapet.

NOTE 10 Lån og leieforpliktelser

Beløp i MNOK

	31. DESEMBER	
	2019	2018
Langsiktige lån og leieforpliktelser	19 746,8	20 209,2
Kortsiktige lån og leieforpliktelser	1 548,2	1 531,5
Sum	21 295,0	21 740,7
Lånebevegelser per 4. kvartal		
Balanseført verdi 01.01 - lån	21 740,7	22 811,4
Balanseført verdi 01.01 - leieforpliktelser - nytt regnskapsprinsipp, se note 15	496,7	-
Nedbetaling av langsiktig lån	-1 531,5	-1 174,7
Nedbetaling av leasingforpliktelser	-41,1	-
Tilgang/andre endringer leasingforpliktelser	36,5	-
Netto opptak/nedbetaling av kortsiktig lån (sertifikatlån)	600,0	-
Valuta-/ verdiendring lån	-6,3	103,9
Balanseført verdi 31.12	21 295,0	21 740,7

LIKVIDITETSRESERVE

	31. DESEMBER	
	2019	2018
Konter og bankinnskudd	1 059,1	1 739,8
Trekkrettighet bank (ubrukt kassekreditt)	600,0	600,0
Trekkfasilitet	4 000,0	4 000,0
Sum likviditetsreserve	5 659,1	6 339,8

Konsernet hadde ved utgangen av 4. kvartal 2019 tilstrekkelig handlingsrom hva gjelder overholdelse av covenants på eksisterende lån. Konsernet oppfyller internt mål om å ha en likviditetsreserve inklusive trekkfasiliteter tilsvarende minst 12 måneders prognostisert likviditetsbehov inklusive avdrag lån.

NOTE 11 Finansielle instrumenter

Beløp i MNOK

Vurdering av virkelig verdi

Virkelig verdi av valuta- og kraft terminkontrakter er fastsatt ved å benytte markedsverdi på balansedagen. For rentebytteavtaler er virkelig verdi innhentet fra konsernets treasury system og kvalitetssikret mot relasjonsbankens markedsvurderinger.

Balanseført verdi av konanter og kassekreditt er tilnærmet lik virkelig verdi på grunn av at disse instrumentene har kort forfallstid. Tilsvarende er balanseført verdi av leverandørgjeld tilnærmet lik virkelig verdi da de inngås til "normale" betingelser. Dette gjelder også for kundefordringer med unntak av kundeforhold hvor det er betydelige forfalt, ikke betalt utestående og hvor disse utestående fordringene er vurdert til virkelig verdi.

Virkelig verdi på langsiktig gjeld er beregnet ved bruk av noterte markedspriser eller ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko. Virkelig verdi av sertifikatlån er satt lik hovedstol.

Under følger en sammenligning av balanseførte verdier og virkelig verdi for selskapet og konsernets rentebærende gjeld.

	31. DESEMBER 2019		31. DESEMBER 2018	
	BALANSEFØRT VERDI	VIRKELIG VERDI	BALANSEFØRT VERDI	VIRKELIG VERDI
Rentebærende gjeld				
Statslån	1 638,6	1 631,2	2 083,0	2 090,5
Obligasjonslån	13 344,0	14 318,6	14 050,3	14 690,8
Banklån	5 220,3	5 602,1	5 607,4	6 041,7
Sertifikatlån	600,0	600,0	-	-
Leieforpliktelser	492,2	492,2	-	-

DERIVATER

	31. DESEMBER	
	2019	2018
Eiendeler		
Renteswapper	1 751,1	1 506,2
Valutaterminkontrakter	4,2	0,1
Energikontrakter	-	53,4
Sum	1 755,3	1 559,7
Gjeld		
Renteswapper	-	-
Valutaterminkontrakter	-	6,2
Energikontrakter	2,3	-
Sum	2,3	6,2

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
- Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2)
- Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger (nivå 3))

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2019:

	NIVA 1	NIVA 2	NIVA 3	TOTAL
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat		4,2		4,2
Derivater benyttet til sikring		1 751,1		1 751,1
Kundefordringer til amortisert kost			1 215,7	1 215,7
Sum eiendeler	-	1 755,3	1 215,7	2 971,0
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat	2,3	1 523,5		1 525,8
Derivater benyttet til sikring				-
Sum forpliktelser	2,3	1 523,5	-	1 525,8

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2018:

	NIVA 1	NIVA 2	NIVA 3	TOTAL
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	53,4	0,1	-	53,5
Derivater benyttet til sikring	-	1 506,2	-	1 506,2
Sum eiendeler	53,4	1 506,3	-	1 559,7
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat	-	1 446,1	-	1 446,1
Derivater benyttet til sikring	-	-	-	-
Sum forpliktelser	-	1 446,1	-	1 446,1

NOTE 12 Utbytte

Utbytte relatert til årsregnskapet for 2018 på MNOK 584,9 ble utbetalt i juli 2019 (2017: MNOK 249,7 utbetalt i juli 2018).

NOTE 13 Betingede utfall og usikre forpliktelser

Det vises til årsregnskapet for 2018.

Ytre miljø

I henhold til samlepålegg fra Miljødirektoratet er det gjennomført en foreløpig kartlegging av mulige miljøforpliktelser knyttet til PFAS - forurensning på Avinors lufthavner (unntatt Evenes lufthavn, Kristiansand lufthavn, Oslo lufthavn og Svalbard lufthavn hvor det allerede er pågående saker). Det er konstantert oppryddingsansvar på 32 lokaliteter.

På grunnlag av godkjent tiltaksplan fra Miljødirektoratet for sammenlignbar lokalitet er det estimert en oppryddingsforpliktelse knyttet til samlepålegget på MNOK 920,0 i tillegg til forpliktelsene knyttet til andre lokaliteter. Basert på dette ble det foretatt en regnskapsmessig avsetning på MNOK 871,2 i 2. kvartal 2019. Total regnskapsmessig avsetning for ytre miljø per 31. desember 2019 utgjør MNOK 1 029,4.

Pensjoner

Ny lov om offentlig tjenestepensjonsordning, med forventet ikrafttredelse 1. januar 2020, ble vedtatt av Stortinget i juni 2019.

Regnskapsmessige konsekvenser av den vedtatte loven er, i den utstrekning det foreligger tilstrekkelig grunnlag for dette, regnskapsført i 4. kvartal 2019. Se note 9. Ny lov inneholder ikke bestemmelser om ny AFP-ordning eller fullstendige regler for særalderspensjon.

Fullstendige regnskapsmessige effekter av ny lov kan derfor ikke beregnes før endelige regler er vedtatt.

NOTE 14 Hendelser etter balansedagen

Parkeringshuset på Stavanger Lufthavn ble skadet i brann 7. januar 2020. Kartlegging av skadeomfanget pågår. Skadene er omfattet av Avinor's forsikringsordninger.

NOTE 15 Nye regnskapsstandarder

Beløp i MNOK

IFRS 16 Leieavtaler

Til og med 2018 ble leieavtaler enten klassifisert som finansielle eller operasjonelle. Leiebetalinger under operasjonelle leieavtaler ble klassifisert som driftskostnad og resultatført lineært over kontraktsperioden. Fra 1. januar 2019 innregnes en leieavtale som en bruksretteiendel med en tilhørende leieforpliktelse, fra det tidspunkt leietaker får rådighet over eiendelen. Hver leiebetaling fordeles mellom finanskostnad og forpliktelse. Finanskostnaden resultatføres over leieperioden etter en rente som medfører en konstant periodisk rente på gjenværende balanseført leieforpliktelse for hver periode. Bruksretteiendeler avskrives over det korteste av kontraktsperioden og eiendelens levetid etter en lineær metode.

Bruksretteiendeler og leieforpliktelser blir ved første gangs innregning målt til virkelig verdi.

Leieforpliktelsene inkluderer netto virkelig verdi av faste leiebetalinger i avtalt periode samt sannsynlig utøvelse av forlengelsesopsjoner. Estimert leieforpliktelse beregnes som nåverdien av de forventede leiebetalinger over leieperioden. Leiebetalingene indeksreguleres der det er aktuelt. Det benyttes en diskonteringsrente lik konsernets marginale lånerente. Bruksretteiendeler måles til kost og tilsvarer beløpet ved første gangs innregning av leieforpliktelsene. Leiebetalinger for korttids leieavtaler og leieavtaler av mindre verdi kostnadsføres løpende.

Bruksretteiendeler er omtalt i note 7 og leieforpliktelser i note 10.

Overgangseffekter:	
Operasjonelle leieavtaler per 31. desember 2018	588,8
Neddiskontert ved bruk av konsernets marginale lånerente	92,1
Nåverdi av leieavtaler per 1. januar 2019	496,7

Konsernets marginale lånerente per 31. desember 2019 er beregnet til 3,05 %.

Tabellen nedenfor spesifiserer effekten av det nye prinsippet på konsernets resultat:

SPESIFIKASJON	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2019	2018	2019	2018
Andre driftskostnader (reduksjon)	-17,2	-	-59,0	-
EBITDA	17,2	-	59,0	-
Av- og nedskrivninger (økning)	13,3	-	51,4	-
Finanskostnader (økning)	3,7	-	14,7	-
Resultat før skatt	0,2	-	-7,1	-

AVINOR AS
Org.nr. 985 198 292
Dronning Eufemias gate 6
0191 Oslo

Postboks 150
2061 Gardermoen

avinor.no